Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: „Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 158. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 18-го СЕРПНЯ (AUGUST) 1956. ЦЕНТІВ 10 CENTS No. 158. VOL. LXIII.

СТІВЕНСОН НАЙМЕНОВАНИЙ ДЕМОКРАТИЧНИМ КАНДИДАТОМ НА ПРЕЗИДЕНТА

Здобув номінацію в першому голосуванні більшістю 905 голосів

Шикаго. — Адлей Е. Стівенсон, бувший губернатор Іллиной, здобув знову демократичну номінацію на кандидата на президента країни. Голосування відбулося на конвенції Демократичної партії минулого четверга, 16-го серпня ввечорі. У висліді того голосування Стівенсон здобув 905 і пів голосу. Його найповажніший суперник, — нюйоркський губернатор Аверелл Гарриман, здобув 210 голосів. Інші кандидати, переважно „фаворизовані сини" поодиноких стейтів, здобули: сенатор Джансон — 80 голосів, сенатор Саймінґтон — 45 голосів, губернатор „Щасливий" Чендлер — 36 і пів голосу, Дейвіс — 33 голоси, Боттел — 32 і пів голосу і Тіммерман 19 голосів. Для здобуття номінації потрібна була більшість 686 і пів голосу. Негайно після переведення голосування забрав слово губернатор Реймонд Ґері з Оклаґоми та, заявляючи, що він говорить теж в імені губернатора Гарримана і нюйоркських делеґатів, запропонував перевести ще раз голосування, щоб обрати Стівенсона одноголосно. Предсідник конвенції Сем Рейбирн піддав його пропозицію під голосування і вона перейшла, тим самим Стівенсон формально був обраний одноголосно. Одним з перших, що висловив йому ґратуляції — був його суперник нюйоркський губернатор Гарриман, заповідаючи йому рівночасно всю можливу підтримку у виборах. Навіть бувший президент Труман, який підтримував кандидатуру Гарримана та який раніше заявив, що Стівенсон „не може виграти виборів", негайно після перемоги Стівенсона змінив свою думку та висловив впевненість, що Стівенсон і демократи виграють вибори в найближчому листопаді. — Стівенсон вже був демократичним кандидатом в попередніх виборах в 1952 році, але програв вибори у змаганні з республіканським кандидатом ген. Двайтом Д. Айзенгавером, який теж і в найближчих виборах кандидуватиме знову та з яким знову прийдеться Стівенсонові змагатись. Після голосування Стівенсон серед великих овацій показався на залі конвенційних нарад, але не виголошував звичайної промови про прийняття кандидатури, яку згідно з програмою конвенції, мав виголосити в п'ятницю ввечорі, тільки склав заяву, що він резиґнує із звичайного привілею, щоб самому вказувати на бажаного йому кандидата на віце-президента, — залишаючи цей вибір виключно делеґатам конвенції. Між найповажнішими кандидатами на віце-президента називалось сенаторів Кіфовера, Гомфрі і Кеннеді.

АДЛЕЙ Е. СТІВЕНСОН

Гарриман старатиметься про перевибір на губернатора в 1958 році

Шикаго, Ілл. — Нюйоркський губернатор Аверелл Гарриман, який безуспішно старався про номінацію на кандидата на президента, заявив на телевізії, що буде старатися при найближчих виборах в 1958 році про перевибір на губернатора Ню Йорку. „Очікую, що буду губернатором Ню Йорку ще багато, багато років", — заявив Гарриман, виступаючи на телевізії зі своєю дружиною. Сам Гарриман не був присутній в великій конвенційній залі, де відбувалося голосування, тільки приглядався вислідам голосування в малій кімнаті, дивлячися на телевізійний апарат. Пані Гарриман сиділа в виборчій залі зі своїми доньками панями Стенлі Мортімер і Ширлі Фіске. Гарриман не піддавався до останньої хвилини. Його заява про майбутній перевибір мала б свідчити про те, що він не погодиться бути членом кабінету Стівенсона, коли б той переміг в президент. виборах. Та не є виключене й те, що Гарриман зможе змінити свою думку після виборів восени цього року. Після перемоги Стівенса Гарриман поґратулював йому та заявив, що зробить все в своєму стейті, щоб у виборах переміг демократичний кандидат Адлей Е. Стівенсон.

Д-р Антін Княжинський приїхав до ЗДА

Филаделфія, Па. — В суботу 11-го серпня ц. р. приїхав до ЗДА д-р Антін Княжинський, відомий на західніх землях педагог, публіцист і громадський діяч. Між обома війнами він працював у Самборі та містив у виданнях музею „Бойківщина" вислідя своїх дослідів над цією частиною нашої землі. Перед другою світовою війною польська шкільна влада перенесла його до Коломиї, і там пережив він першу большевицьку інвазію. Перед другою комуністичною інвазією д-р Княжинський виїхав до Австрії, звідки вивезли його большевики на заслання на Сибір, де він перебув 10 років. Минулого року його звільнили з заслання, і він міг вернутися до Австрії, звідки тепер прибув до цієї країни.

В АМЕРИЦІ

● **У першій світовій війні** американські збройні сили становили 4,800,000 вояків, а в другій світовій війні ЗДА мусіли змобілізувати коло 10,500,000 вояків.

● **Команда армії повідомляє,** що кошти одного американського вояка становлять 159,29 дол.

● **Демократичний губернатор** стейту Кентокі А. В. Чендлер заявив, що і Стівенсон і Гарриман програють вибори, як що їх найменують кандидатами.— Приятелі Чендлера виставляють його кандидатуру на президента.

● **Неназвана особа** із Нешвілу, Тенессі, купаючись коло Дейтони на Флориді загубила в воді свої штучні зуби. Давши про це оголошення в часописах вона поїхала додому, а незабаром дістала поштову посилку з зубами, яку прислано їй із Брістолу, Вірджінія.

● **У Шикаґо,** в частині міста, де відбувається демократична Конвенція, занотовано випадки захворіння на поліо. Деякі делеґати конвенції довідавшися про це, перейшли щеплення вакциною д-ра Солка.

● **У Венесуелі** над рікою Туй почали будувати збірники води, які постачатимуть воду для 800-тисячного населення столиці Каракасу. Будова цих збірників коштуватиме 45,000,000 долярів.

● **Саме в той час,** як весь світ зацікавився справою Суеського каналу, управа Панамського каналу відзначила 42-річчя його існування, бо 15-го серпня 1914 року перший корабель проплив цим каналом із Атлантійського до Тихого Океану. В 1882 році французи почали будувати Панамський канал, в 1904 р. його акції відкупили американці, а 1914 р. канал був готовий.

● **Містер Ікс** із Бентон Гарбору, Мишиґен звернувся до телефонічної компанії з просьбою вилучити на один місяць його телефон. Урядовець запитався, чи не виїжджає він на вакації, чи може невдоволений із телефонічної служби. Але містер Ікс те все заперечив і пояснив, що хоче вилучити телефон, щоб покарати свою 18-річну доньку, яка весь час „висить на дроті", і його знайомі нарікають, що не можуть ніколи з ним поговорити.

● **В околиці Іст Ленсінґу,** Мишиґен, появилася біла чапля, яка звичайно живе в Еспанії. Ця чапля любить жити на великих пасовиськах, де є багато худоби.

Стівенсон не проситиме Трумана про допомогу в виборчій кампанії

Шикаго, Ілл. — Близький співробітник Адлея Е. Стівенсона заявив журналістам, що Стівенсон не проситиме бувшого президента Геррі С. Трумана про те, щоб допомагав йому в виборчій кампанії. Це станеться навіть тоді, коли б Труман в своїй кінцевій промові на конвенції схотів дещо загоїти ті рани, які він завдав Стівенсонові. Стівенсонів співробітник навіть вдоволений із того, що Труман не буде аґітувати, бо стиль бувшого президента з такими висловами, як „дай йому бобу" не може мати впливу в виборчій кампанії проти такого популярного президента як Айзенгавер. Труман не має вже впливу навіть на демократичних виборців, як це виявилося на цій Демократичній Конвенції, —і тому його виборча кампанія не мала б успіху. Політичний престиж Трумана дуже обнизився внаслідок його неуспіхів на конвенції в Шикаґо. Трумана називають „генералом без армії, який вистрелив всі набої зі своїх гармат проти Стівенсона, але його не вцілив".

Республіканська Конвенція триватиме тільки чотири дні

Сан Франціско, Каліф. — Республіканська Номінаційна Конвенція триватиме тільки чотири дні, від понеділка 20 до четверга 23 серпня і матиме тільки п'ять сесій. На першій сесії в понеділок, яку відкриють в 2-ій год. по полудні східнього літнього часу, буде відкриття, складення приречення, молитва, привіт та вибір президії і промови. На другій сесії того ж дня ввечорі (7 год.) буде також складання приречення та молитва, які будуть повторятися на кожній дальшій сесії, промови голови Крайового Республіканського Комітету Лінарда В. Голла і сенатора Вільяма Ф. Новленда, та головна промова губернатора Вашинґтону Артура Б. Ленґлі. На третій сесії в вівторок (6:30 ввечорі) будуть звіти та промови видатніших республіканців, в тому і промови республіканських жінок і бувшого президента Герберта Гувера. На четвертій сесії (середа, 6:30 ввечорі) промови та зголошування кандидатів на президента і віце-президента та голосування. На п'ятій і останній сесії в четвер (6:30 ввечорі) будуть представляти конґресменів і сенаторів, ухвалювати резолюції та промови новонайменованих кандидатів на президента і віце-президента. — Конвенція закінчиться молитвою - подякою в четвер ввечорі.

Губернатор Ленґлі виголосить головну промову на Республіканській Конвенції

Олімпія, Вашинґтон. — Губернатор стейту Вашинґтон Артур Б. Ленґлі має виголосити головну промову на Республіканській Номінаційній Конвенції. Він працював над нею в попередньому тижні по шість годин денно, бо це буде його найважливіший політичний виступ впродовж його 21-річної політичної діяльности. „Я встаю досить вчасно, так коло 5:30 вранці, — заявив губернатор, я думаю про неї навіть тоді, коли пробуджуся". Найбільше місця в цій головній промові буде присвячено тому, що досі зробив республіканський уряд, і що думає ще зробити в майбутньому. Але він мусить, хоч коротко, відповісти на ті оскарження, які закидував республіканцям головний демократичний промовець — губернатор із Теннессі Френк Дж. Клемент. Губернатор Ленґлі відмовився висловити свій погляд про промову Клемента, бо зробить це в вівторок у Сан Франсіско.

● **У світі** міжнародних дипломатів найбільш читаною книжкою є „Філософія революції", написана теперішнім єгипетським президентом - диктатором зараз після детронізації короля Фарука II в 1952 році. У цій книжці говориться про єгипетський „природний обшир експансії", що охоплює цілий арабський світ і цілу Африку, при чому Нассер не вважає таку політику за імперіялістичну, а, навпаки — за політику оборони проти „закордонного імперіялізму".

ДЕЛЕҐАЦІЯ УКК У САН ФРАНСІСКО ПРОДОВЖУЄ СВОЮ АКЦІЮ

Сан Франсіско, Каліфор. — Після успішного виступу минулої середи, 15-го серпня, перед підкомітетом закордонних справ Республіканського Резолюційного Комітету, який приготовляє плятформу для республіканської конвенції, що відбудеться тут в найближчому тижні, делеґація Українського Конґресового Комітету продовжувала з успіхом свою акцію теж в четвер, відвідуючи інші підкомітети та зголошуючи їм відповідні пропозиції для плятформи. Делеґація, в склад якої входять президент УКК і голова українського відділу в Дорадчому Комітеті Національностей в Крайовому Республіканському Комітеті, п. Дмитро Галичин, голова УКК проф. Лев Добрянський і касир УКК та голова українського відділу в стейтовому Республіканському Комітеті адв. Михайло Пізнак, відвідала в першу чергу підкомітет для громадянських прав і іміґрації, що його очолює сенатор Еверет Дирксен. Адв. М. Пізнак, промовляючи від імені делеґації, подякував у першу чергу сен. Дирксенові за його успішні зусилля в Сенаті за поліпшення іміґраційного законодавства та зокрема за переведення законопроєкту про —леґалізацію тих іміґрантів, які зі страху перед насильною репатріяцією за залізну заслону допустилися неточностей в їх іміґраційних документах. Закон цей, як відомо, перейшов у Сенаті, але не має ще ухвали повного Конгресу. За подібні зусилля в Палаті Репрезентантів дякував адв. Пізнак конґресменові Кітінґові. Опісля він вимовно з'ясував американсько - українські побажання до іміґраційного законодавства та до поставлення цих справ у республіканській плятформі. Члени підкомітету з великою увагою вислухали завваг делеґації УКК, обіцюючи відповідну акцію в заторкнених справах. Крім того, делеґація відвідала ряд інших підкомітетів та їх голів, зокрема голову підкомітету праці і доброчинности, сенатора Ірґвна Айвса з Ню Йорку, та голову підкомітету національної оборони, сен. Джеймса Доффа з Пенсилвенії, передавши їм свої завваги до поодиноких частин республіканської плятформи.

Республіканці критикують виборчу плятформу демократів, яка є „пустим чеком"

Сан Франсіско, Каліф. — Зібрані в Сан Франсіско республіканські провідники гостро критикують демократичну виборчу плятформу, називаючи її „софістичним ухилянням від прямої відповіді", „нещирою" та підписанням „пустого чека". Голова Крайового Республіканського Комітету Лінард В. Голл сказав, що демократи перед виборами „обіцяють все всім",а коли виграють вибори, то „нічого не роблять, щоб ті обіцянки здійснити". Заяву демократів в справі громадянських прав назвав Голл „тоненькою павутиною", якої не люблять навіть самі „ліберальні демократи", не любить її сам Стівенсон. Демократи були при владі впродовж 20-х років, і за весь той час мінімальна платня за годину праці становила 75 центів, а республіканці піднесли її до одного доляра, але тепер демократи в своїй плятформі домагаються 1.25 доляра. Демократи домагаються зменшення податків, та коли вони були при владі, то збільшували видатки і одночасно збільшували податки.

Губернатор Гертер не погодиться кандидувати на віце-президента

Бостон, Масс. — Губернатор стейту Массачусетс Крістіян А. Гертер заявив, що коли б хтось на Республіканській Номінаційній Конвенції ставив його як кандидата на віце-президента, то він проситиме, щоб цього не робили, бо він не хоче кандидувати на це становище. Гертер склав цю заяву на те, щоб припинити заходи Гаролда Е. Стассена, який видвигає його особу як кандидата на віце-президента замість теперішнього віце-президента Ричарда М. Ніксона. Давніше Гертер був заявив, що він сам поставить Ніксона кандидатом на віце-президента. Гертер сказав: „І далі вживають мого прізвища як кандидата на віце-президента, на що я зовсім не можу погодитися. Як я вже давніше твердив, я буду щасливий, якщо зможу зголосити на це становище віце-президента Ніксона." Віце-президент Ніксон служив дуже добре американському народові, і ми повинні бути вдоволені, що він погоджується і надалі служити американському народові. Гертер заявив, що вже вислав листа до постійного голови Конвенції конґресмена Джозефа Мартина, щоб скреслив його прізвище зі списку кандидатів на віце-президента. Гертер заявив це тому, щоб не допустити до можливої боротьби на Конвенції в Шикаґо за особу кандидата на віце-президента.

Нові арештування в Арґентині й Колюмбії

Буенос Айрес. — Тимчасовий арґентинський уряд наказав перевести нові арештування, про які громадянство довідалося аж тоді ,як генерал Хуан Хозе Уранда не дозволив себе арештувати. Генерал Уранда грав важливу ролю під час скинення уряду диктатора Хуана Перона, будучи найближчим співробітником генерала Едварда Лонарді, в якого уряді був міністром транспорту. В політичних колах гадають, що арештування — це відповідь тимчасового президента Арамбуру на нову змову для скинення теперішнього президента, усунення всіх цивільних міністрів та створення чисто військового кабінету. Кілька бльоків довкола мешкання генерала Уранди проголошено за „воєнний терен", та сам генерал користується своїм телефоном і заявив журналістам, що не послухав заклику і не явився в команді армії. Ген. Уранда сказав, що має коло себе єдину зброю — звичайний військовий револьвер. Зі столиці Колюмбії Боґоти повідомляють, що тайна поліція заарештувала „численних громадян" за поширювання неправдивих вістей про те, що нібито військова хунта мала б перебрати владу від президента генерала Ґустава Рохаса Пініллі.

ЗДА рішуче противляться допущенню ком. Китаю до ОН

Об'єднані Нації. — Постійний репрезентант ЗДА в Об'єднаних Націях, амбасадор Кебот Ладж заявив, що З'єдинені Держави надалі визнають, що репрезентантом китайського народу в Об'єднаних Націях є Національний Китай. Ладж зробив цю заяву в листах до республіканського сенатора Джана Маршалла Баттлера, який обурювався, що З'єдинені Держави допустили до Об'єднаних Націй комуністичні сателітні держави Альбанію, Болгарію, Мадярщину і Румунію, які тепер, разом із СССР, УССР і БССР, становлять вже цілий бльок.

ДОЛЛЕС ЗГОЛОСИВ ПРОЄКТ РОЗВ'ЯЗКИ СУЕЗЬКОЇ КРИЗИ

Лондон. — Після короткого привітання приявних делеґатів 22-х держав, зібраних 16 ц. м. у великій залі палацу Ленкестер в Лондоні для обміркування проблеми Суеського каналу, виголошеного прем'єром Іденом, — як перший промовець, речник трьох західніх великодержав і, так мовити, референт цієї справи, виступив державний секретар Дж. Фостер Доллес. Він представив істоту конфлікту, навівши історичні договори й конвенції у справі Суеського каналу та націоналізаційний акт Єгипту у відношенні до Компанії Суеського каналу, при чому наводив буквально однаково відповідні постанови конвенції з 1888 р., як цитати із промови єгипетського президента Нассера з 26 липня 1956 р. Він доказав цитатами, що той націоналізаційний акт прийшов, як політична відплата за відмовлення Єгиптові Англією і Америкою позички на здвигнення Асванської греблі, та що перебрання в свої руки повної адміністрації каналом має служити засобом для зросту єгипетської потуги. Доллес зацитував цілком виразні погрози Нассера, що Єгипет матиме в своїх руках могутню зброю у постаті Суеського каналу. Доллес доказував загирення довір'я у тривкість свободи плавби залежної надалі лише від Єгипту. Проте Доллес зацитував і пізніші заяви Нассера, в яких той признав потребу нового міжнародного договору, що потвердив би і загарантував би свободу плавби Суезьким каналом. Доллес навів теж заяву совєтського уряду про ціль лондонської конференції — знайти порозуміння в справі вільної плавби Суезьким каналом. Ствердивши таким чином, що рішуче всі держави признають потребу міжнародної акції, — Доллес проаналізував принципи, на яких повинна спіратися така інтернаціональна акція. Як перший принцип — він запропонував ствердження, що адміністрування Суезьким каналом повинно бути передане міжнародному тілові, що його покликано б до життя міжнародним договором та у зв'язку з Об'єднаними Націями. У тому тілі був би репрезентований також Єгипет, але ніодна держава не мала б там упривілейованого а тим менше вирішного голосу. Єгипет має право до одержування оплат у зв'язку з правами у суверенністю Єгипту. Знаціоналізована Єгиптом Компанія Суеського каналу повинна дістати компенсацію і — як четвертий та останній принцип, Доллес навів — встановлення арбітрарної комісії, покликаної до життя Міжнародним Трибуналом Справедливости. Доллес підкреслив, що прийняття таких принципів в основу мирного полагодження цієї справи в нічому не порушує і не поменшує суверенности Єгипту, бо сам Суезький канал — твердив Доллес — є міжнародним, а не єгипетським водним шляхом. Доллес апелював теж, щоб вирішування цієї справи не велось під кутом нічийого престижу.

Другим з черги промовцем був совєтський міністер закордонних справ Шепілов. — Він повторив відомі застереження совєтського уряду щодо складу цієї конференції, на яку, мовляв, не запрошено багатьох держав, які в більшій мірі користуються Суезьким каналом, ані ж деякі інші держави, що їх запрошено на конференцію. Він жалувався теж, що саму конференцію скликано без попереднього порозуміння з усіми сиґнатарями Константинопольської конвенції з 1888 р. та що в часі приготувань до Лондонської конференції поведено військові приготування, — які погіршили міжнародну атмосферу. Проте, у висновку, Шепілов заявив готовість до ділової співпраці в пошукуванні за справедливою мирною розв'язкою проблеми, з тим, щоб згори визнати, що ця Лондонська конференція має тільки початковий і обмежений характер.

Промовляли ще італійський міністер закордонних справ Ґетано Мартіно, шведський міністер закордонних справ — Остен Унден і міністер закордонних справ Індонезії. Проводить конференції мін. закордонних справ Англії — Селвайн Ллойд не з вибору, а з титулу господаря. Він ствердив, що ніодна держава, репрезентована тут не зобов'язана підчинятися більшості, але взагалі відложено на пізніше питання, чи на цій конференції буде переводитись голосування і чи конференція має закінчитись постановою, резолюцією чи рекомендацією. Засідання конференції будуть відбуватися щодня пополудні. Часу її тривання не обмежено.

Синґман Рі втретє став президентом Кореї

Сеул. — 81-річний президент Південної Кореї Синґман Рі святкував в середу 15 ц. м. урочисто інавґурацію третьої з черги каденції своєї президентури в корейській республіці, існуючій від 8-ми років. Разом із ним склав присягу на вірність Республіці віце президент Джан М. Чанґ, лідер опозиції демократичної партії, який переміг був у виборах однопартійця Синґмана Рі. Цей останній вказав у своїй інавґураційній промові на об'єднання Кореї, як усе ще найважнішу проблему Кореї, а далі займався проблемами господарської натури, головно покращання сільсько-господарської продукції та піднесенням життьової стопи населення. Чанґ вказав у своїй промові на конечність боротьби з корупцією. Він нарікав, що досі не виконано конституційної постанови про вибори до вищої палати парляменту.

В СВІТІ

● **Папа Пій XII** призначив нюйоркського кардинала Спеллмана своїм представником — понтифікальним леґатом — на Евхаристичний Конґрес, що відбуватиметься у столиці Філіппін, Манілі, від 28 листопада до 2 грудня ц. р. Кардинал Спеллман був останній раз на Філіппінах у поворотній дорозі до ЗДА з Південної Кореї, де проводив Різдво серед американських вояків.

● **Бельгійський уряд** подав до відома, що нема більше надії на врятування 179 рудокопів, яких тиждень тому на глибині 2.000 стіп заскочив вибух пожежі в копальні вугілля у м. Марсінель.

● **Московський „Комуніст"** заатакував колишнього секретаря Сталіна Александра Поскрьобишева за те, що він у 1952 році на 19-му з'їзді партії виступив проти будь-яких дискусій, і колишнього совєтського генерального прокуратора, а потім міністра зовнішніх справ і головного делеґата СССР при ОН, Андрея Вишинського, який проголосив був тезу, що всі, хто мав контакт зі „злочинцями", мають бути карані, хоч би самі не поконали злочину. Обидва вони, заявляє „Комуніст" допустились „порушення законности".

● **Реймонд Гейр,** теперішній генеральний директор державного департаменту, професійний дипломат з великим досвідом у справах Середнього Сходу, дістав від Президента призначення на амбасадора в Каїро. Дотеперішнього амбасадора ЗДА в Єгипті Енрі Вайрода призначено на таке саме становище до Південної Африки. Вайродові закидають, що він, хоч приятель арабів, не зміг перешкодити укладенню єгипетсько-совєтського договору про доставу зброї.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Acepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3. 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДЕМОКРАТИЧНА ПЛЯТФОРМА

Конвенція Демократичної партії, що саме добігає свого завершення в Шикаґо, схвалила минулої середи довго дебатовану й багато оспорювану свою передвиборчу плятформу, що має стати базою політики цієї партії впродовж найближчих чотирьох років. Інша справа, що такі плятформи мають часто „два язики" — один для передвиборчої аґітації, а другий для практики, але нарід вже давно навчився ці речі відрізняти, а сама плятформа є все ж таки добрим дзеркалом партійного становища в поодиноких справах і дозволяє на всілякі висновки.

Очевидно, що демократична плятформа „мусіла" віддати відповідну увагу і критично розправитись з політикою Републіканської партії, що є тепер при владі. Так само вже віддавна було відомо, що головною проблемою демократичної плятформи буде справа громадянських прав, бо вона є дійсно „ключовою" в самій Демократичній партії, яка має свою головну базу в південних стейтах, де ця справа є ще проблемою.

Коли мова про цю „ключову" проблему демократичної плятформи, то вона розв'язана по-соломонівськи. Для північних стейтів і взагалі для всіх тих, що бажали б радикально полагодити справу повного громадянського зрівняння, у плятформі визнано їх принцип: в Америці не повинно бути будь-яких расових чи інших різниць між громадянами, всі повинні бути рівні перед законом і мати однакові можливості в усіх відношеннях. Навіть признано, що рішення Найвищого Суду проти дискримінації „принесли консеквенції величезної важливости". Це — принципи, і їх демократична плятформа визнає. Але інше діло, коли мова про їх практичне здійснення. Тут уже признано і „чортові оґарок", себто нічого не сказано, як ці принципи повинні бути здійснені. Говориться тільки про „дальші зусилля" для їх здійснення, але залишається вільну руку поодиноким стейтам і місцевостям у виборі та веденні тих зусиль.

Плятформа займає становище практично до всіх актуальних проблем внутрішньої і закордонної політики, а якщо відкинути з неї розправу з республіканською політикою та безліч зайвих слів, то в основі матимемо в більшій чи меншій мірі потвердження існуючого стану та існуючої політики, з деякими тільки підкресленнями. В кожному разі, демократична плятформа не має нічого революційного, і тільки в поодиноких випадках підкреслює деякі, далеко не сьогоднішні, тенденції.

Все ж таки нам було б, зокрема, інтересно приглянутись дещо ближче резолюціям в закордонних справах. В основі вони віддзеркалюють дальші тенденції двопартійности в цих справах, не зважаючи на досить гострі критичні нотки проти республіканців та їх уряду.. Резолюція в першу чергу стверджує, що світовий мир є головною ціллю людства і що ЗДА повинні робити „все можливе" для досягнення такого миру. Закидаючи республіканцям, що вони цього не робили, резолюція пропонує повернення до принципу „мир через силу" і, зокрема, рекомендує: дальшу підтримку для Об'єднаних Націй і дальші зусилля для „ефектовного роззброєння", розбудову оборонних спроможностей та цивільної оборони і скріплення заходів відносно колективної безпеки, дальшу економічну допомогу та дальші змагання до єдности і консолідації вільного світу.

Резолюція домагається „волі для поневолених народів", при чому окремо називається балтійські і т. зв. сателітні країни, але не називається України та інших країн, що довше перебувають в совєтській неволі. Про них говориться тільки загально: „Очікуємо того дня, коли воля буде привернена всім поневоленим народам і коли ці народи знову займуть своє законне місце в спільноті вільних націй". Резолюція прирікає також допомогу „малим націям та всім народам за залізною заслоною і поза нею в змаганні до мирного здійснення їх законних аспірацій відносно політичної, географічної і етнічної інтеґральности". В дальшому домагається відкликання совєтських військ з окупованих територій, вільних виборів і т. п., включно до лібералізації імміґраційних законів і допомоги жертвам комуністичного режиму.

В загальному цією резолюцією схоплені всі ті справи, які звичайно підноситься і які вже були включені в попередні плятформи. Все ж таки українцям і цим разом не пощастило добитись того, щоб Україна була окремо названа між тими країнами, звільнення яких американська політика обстоює і як цього домагалася делеґація УКК. Побачимо, як ця справа виглядатиме в республіканській плятформі.

ОБ'ЄДНАНІ НАЦІЇ І СУЕЗ

Світ став перед реальною небезпекою війни. Два тижні йдуть в Англії і Франції повною ходою приготування до воєнної акції в обширі Суезького каналу, якщо Єгипет не погодиться на інтернаціоналізування адміністрації цим каналом. 2-го серпня закінчився в Лондоні з'їзд міністрів закордонних справ „трьох великих", а в четвер 16-го розпочалася там же конференція 22-ох держав. Пишеться одверто, що Англія і Франція намагатимуться дістати на тій конференції бодай моральну підтримку від поважної кількости її учасників, щоб перевести військову окупацію Суезького каналу, а коли Єгипет буде противитися (що не підлягає сумнівові), то окупувати Каїро й Александрію. 3-го серпня ц. р. широке звідомлення про згадану вище першу Лондонську конференцію трьох західніх міністрів склав через радіо і телевізію державний секретар Доллес. Потім через радіо і телевізію промовляв до англійського народу прем'єр Великобританії Антоні Іден. Відбулась велика двопартійна конференція у Білому Домі під проводом Президента з участю кількох членів уряду та найвищих військовиків ЗДА. Тільки про одну установу згадується в усьому цьому голосному на весь світ хорі прерізних голосів дуже мало, наче мимохідь, і не чути голосу тільки одного чинника — Об'єднаних Націй.

Це, безумовно, характеристична для відносин після останньої світової війни риска: коли між окремими державами вибухає направду поважний конфлікт, то Об'єднані Нації, замість бути на першому місці, як форум, на якому той конфлікт повинен би розігратись згідно з писаним чартером, залишаються в „останній резерві". Правда, запрошення трьома західніми великодержавами 24-ох держав до Лондону на конференцію у справі Суезького каналу ніби не порушує поваги Об'єдн. Націй, бо 3-тя точка 2-ої статті їхнього чартеру звучить буквально. „Всі члени повинні полагоджувати свої міжнародні спори мирними способами, так, щоб не були наражені міжнародний мир, безпека і справедливість". Але одночасно деякі дуже поважні англійські й французькі політичні діячі та часописи одверто пропаґують таку тактику: 1) вважати теперішню Лондонську конференцію тільки формальністю, що ніяк не повинна зупинити Англії і Франції перед її найважливішою ціллю — довести до упадку теперішнього єгипетського диктатора Ґамаля Нассера, що, як лідер панарабського націоналізму, становить найбільшу небезпеку для інтересів названих держав, 2) тому не погодитись на ніякий компроміс, що залишив би адміністрацію Суезьким каналом в руках Єгипту і 3) покликатися на 51 статтю чартеру Об'єднаних Націй, яка каже буквально: „Ніщо в теперішньому чартері не може поменшити природних прав індивідуальної або колективної самооборони... Заходи, вжиті членами у виконанні цього права самооборони, повинні бути негайно подані до відома Раді Безпеки..." Всяка військова акція проти Єгипту буде — твердять ті англійські й французькі чинники — тільки „самообороною", бо зачіпною й агресивною стороною виявив себе Єгипет Нассера своїм націоналізаційним актом щодо Компанії Суезького Каналу з 24 ц. м.

Коли держави, обурені поведінкою інших держав, в першу чергу беруться самі шукати справедливости, не покладаючись на справедливість Об'єднаних Націй, то це — наявний доказ малого пошанівку, що ним користується ця ніби найвища і надрядна міжнародна установа в сучасному міжнародному світі. Вона сама звела себе до ролі медіяційного терену „на всякий випадок", давши Совєтському Союзові в Раді Безпеки право „вета" й цим поставивши під знак запиту вирішення по лінії справедливости будь-якої справи, яка тільки не до смаку большевикам. Ніщо інше, як тільки острах, що большевики задля власних цілей, щоб приподобатись арабському світові, заблькують вирішення справи Суезького каналу в ОН, і з остраху перед процедуральними закарлючками, які можуть відтягнути цю, в очах Англії і Франції пекучу й негайну справу, всі три західні держави рішили обійти Об'єднані Нації і повести акцію поза ними.

Але це не значить, що остаточно справа таки не опиниться в Об'єднаних Націях. Якщо посередницькі заходи (Америки, Індії, Еспанії) доведуть до компромісу в принципі, який Заходові заґарантував би, що плавба Суезьким каналом не буде залежна від гумору того чи іншого єгипетського володаря чи від стану фінансів Єгипту, а Єгиптові дасть сатисфакцію в признанні його суверенницького престижу, то фірма Об'єднаних Націй є добрим щитом, щоб ним охоронити наражене на шкоду „обличчя" — чи то Заходу, чи арабського світу. На можливість відіграння Об'єднаними Націями ролі „деус екс махіна" з старогрецької трагедії, який з'являється в останній хвилині, щоб розв'язати заплутану докраю ситуацію, вказує одна подія, яка в пресі проминула майже непомітно, у такій невеличкій інформаційній замітці: „В п'ятницю 10 серпня ц. р. державний секретар Доллес відбув нараду за обідом у „Валдорф Асторії" в Ню Йорку з генеральним секретарем Об'єднаних Націй, Даґом Гаммершилдом. Доллес, виходячи з готелю, заявив журналістам, що вони передискутували ситуацію на Середньому Сході та справу Суезького каналу, але не подав ніяких подробиць. Ця нарада мала відбутися у Вашинґтоні, але її перенесено тому, що Доллес хотів зареєструватись при цій нагоді для права голосування в президентських виборах. Він від'їхав із готелю безпосередньо на летовище Ля Ґвардія, щоб летіти до Вашинґтону".

Як найбільш обіцюючу перспективу, що проблема Суезького каналу опиниться на форумі Об'єднаних Націй, вважається не погрозу Єгипту, що він заскаржить перед Радою Безпеки Англію і Францію за втручання у внутрішні справи, за аґресію чи загрозливі для миру дії, але й становище самої Москви, яке ніби в пункті ґарантованої свободи Суезького каналу однозгідне з цілим Заходом. Москва, мовляв, так само мало довіряє Нассерові, як Лондон і Париж, а коли сьогодні ніби й „приятелює" з Нассером, то не може знати, хто в Єгипті прийде до влади завтра-позавтра. Сам Нассер, заявивши про свою згоду на ревізію Константинопільської конвенції з 1888 р. і підписання якоїсь нової, зазначив, що вона мала б бути зареєстрована в ОН, себто піддана під протекцію всієї установи. Всі „невтральні" палко підтримують Об'єднані Нації. Західні ж великодержави не виключають того терену, якщо тільки матимуть певність, що будуть виключені довгі пропаґандивні тиради й совєтське „вето", себто, коли порозуміння було б згори виготовлене і заґарантоване. І тому й Д. Гаммершилд покищо не забрав слова в цій справі: він є одним із найметкіших у цій справі дипломатів, який, проте, не висувається вперед із своєю установою, здаючи собі справу краще від будь-кого іншого в світі, якими недоліками грішить установа Об'єднаних Націй і як мало вона у світі популярна.

М. Струтинська

ВІДПУСТКА

Коли ви, нарешті, діждалися вашої відпустки і, перечекавши негоду, добилися до якогось відпочинкового місця, вам здається спочатку, що ви зможете тут забути за все, що хвилює вас у місті, поринути у якесь своєрідне „небуття". Саме так я уявляла мій відпочинок: повне відпруження. Мені не хотілося ніякого товариства, ніяких атракцій, нічого, понад веґетацію близько природи. А вже аж ніяк непотрібною була будь-яка проблематика, фахово-заробіткова, суспільна чи яка там ще.

І так ото, прочитавши у „Свободі" одне оголошення, я опинилася у місцевості, де є гарне озеро, близькість океану, багато зелені, чудові променади, комфортові кімнати, першорядний харч у готелі, і ніяких знайомих і нічого з того, що могло б нагадувати мені филаделфійське життя. Одне слово, вимріяне місце для запляновних вакацій.

Мої господарі — українці, до того ж і готель вони піднайняли від таких же молодих ще українців, що встигли вже розбагатіти. Всі меткі, життєздатні люди нашого Сходу. Але ще того ж першого дня я відкриваю: українська мова у них тільки для мене, між собою і в родині вони розмовляють по-російськи, дармащо із спеціяльним „прононсом", а то й з домішкою українських слів. Гості тут — так здається мені спочатку — самі росіяни. Вони створили тут свою атмосферу і почувають себе, наче вдома. Мила й запопадлива господиня пояснює мені мимоходом, що це або гості з їх попереднього пенсіонату, або знайомі чи знайомі знайомих з Ню Йорку, а то ще з табору...

І отут приходить край моїм мріям про втечу від проблематики. Я не можу не думати, я не можу не бачити яскравого прикладу ненормальности в укладі нашого еміґрантського життя: як це сталося, як це діється, що ми не вміли й не вміємо включити в наше щоденне, в наше товариське (не кажучи вже про громадське) життя так багато із тих пересічних, порядних, життєздатних людей з того боку нашого нещасного Збруча? Як це сталося, що ці люди, часто вартісних родинних і товариських прикмет, добровільно йдуть в полон не російської культури, навіть, а тієї міщанської псевдокультури, з її „уютністю", „віддушевністю", легкістю у співжитті?

Я знаю всі відповіді, які можна на це дати. Національний індиферентизм людей, що не пережили у своїй масі національного відродження, а призабули історичні традиції, з одного боку, а спільність пережитого — з другого, дармащо те пережите вдаряло по них сильніше. Таборові перипетії з провідництвом і дискримінацією. Спротив, який з'являється в людині, коли їй наказують заперечувати все її минуле, — адже ж у тому минулому була й її молодість, і все, що життя приносить з нею людині, якій режим не панував би зверху. Неспромога людини виректись усього, що охоплюється одним словом „дома".

А проте, воно ще не все. Мені здається, що українці, як нація, не створили ще свого, або загубили десь на своїх трудних історичних шляхах свій власний, притягальний стиль міщанського побуту. Чому українцями на чужині почувають себе здебільшого люди, які прийшли просто від землі, або ж інтелектуали, що мали більший чи менший доступ до джерел української культури? Пересічний міщанин у своїй більшості відчужується. Можна захоплюватись „Миною Мазайлом", як твором, що вдаряє по найлютішому ворогові українства — і я це роблю. Але разом з цим я розумію, що здоровий суспільний організм мусить мати своє міщанство, свою, як хочете, міщанську легкостравну культуру (а її часто бракує і в нашого свідомого міщанства з нашого Заходу) і подбати про її вміле витворювання значило б, може, привернути нам цінний з життьового боку людський матеріял.

***

Я побула в моєму готелі цілих десять днів і привезла не так багато свіжих фунтів ваги (хоч годували таки добре й щиро), як багато цікавих обсервацій. Були між гістьми не тільки росіяни з Новоросійська чи з Москви, але й чистокровні українці. Та тільки один з них, що приїхав пізніше за мене, розмовляв виключно по-українськи, навіз повну валізу українських журналів та книжок і читав їх. Зате його товариш і співмешканець з Ню Йорку, людина більш „бувала" і, може, більш освічена, розмовляв і з господарями (і вони з ним) і, очевидячки, з усіма, поза мною, по-російськи. Зацікавлення до українських справ ніякого. На першого з них росіяни дивилися з прихильною вибачливістю, мовляв, мила, проста людина, не знає мови (факт, від якого нам, перевернувши вартості, варт було б навчитись дечого). Був ще нащадок запорожців, немолодий уже, дуже гордий з того, що його рід згадується в історії України, але міг говорити по-українськи тільки про „прості речі", а цікавиться — філософією. Була ще „дама з Києва", що залюбки розмовляла по-українськи, співала пісні, але хто вона така, таки не сказала: з вигляду і з якогось сумовитого сантименту до України можна було б прийняти її за жидівку, але ж як пояснити тоді її нехіть відвідати близький Атлантик Сіті, де „повно жидів"? Був донський козак, старша, вдумлива людина, що приглядався цікаво до всього і аж наприкінці трохи розкрив своє колись зранене білоґвардійцями „горде козаче серце" і заговорив про право кожної нації...

Російські гості, в загальному культурні люди, приймали факт мого існування й моєї мови, як досить цікаве явище, з яким треба примиритися: галичанка. Про „своїх" українців вони теж не кажуть уже малороси, чи хахли, а так і, говорять: „Ви знаєте його, він українець?" Це в них, очевидячки, визначення територіяльної приналежности, і вони певно дуже здивувалися б, коли б той знайомий виявив себе „сепаратистом". А люди або не виявлюють себе, або й нема чого виявляти: живуть собі, доробляються, „відводять", як уміють, „душу". З росіянами їм якось легше: адже ж до звичайного обивательського нахилу „жити собі, та й годі" тут часто приєднаний комплекс людини, що до неї підходили не з людського боку, а з боку ідеї, яка — накинута — є завжди абстрактна і частіше відштовхує, ніж притягає.

І тут пригадалося, що мені сказав отой сам „філософ" із запорожців. „Культура виявляється у ставленні людини до людини, як такої". Я відповіла йому афоризмом, якого автора не пам'ятаю: „Нація без людства є сліпа, людство без нації — порожнє".

Чи можна ще знайти людський підхід до цих людей, щоб привернути їх нації? Вони мають у собі багато щиролюдського, чого часто не дістає людям нашого Заходу. Яку добру духову расу ми могли б разом створити! Не знаю, чи це можна зробити. Однак, я певна, що аж тоді наша еміґрація хоч у значенні своєї суцільности дала б відповідник тому процесові, що проходить, бо мусить проходити, там, на нашій землі.

Анатоль Галан

СЕЛИЩЕ ПРИРЕЧЕНИХ

На станціях і в вагонах міських залізниць висять кольорові пляками: дзвін, що б'є на сполох. А внизу великими літерами написано: Стережіться прокази!

Ця давня, ще біблійна хвороба дуже рідко відвідує европейський континент; одиничні випадки не беруться в рахунок. Натомість південна частина земної кулі досі не може позбавитись прикрої мандрівниці. Мешканця Арґентини не здивуєш страшним діягнозом: лепра! І ось:

Серед неосяжного оком степу, далеко від населених пунктів Арґентини, стоїть оселя. Вона нічим не відрізняється від модерних селищ. Такі ж будинки, спортова площа посередині, церква, увечорі — щедре сяйво електрики. Але при наближенні необізнана людина дивується, чому перед селищем в'їздова брама? Чому воно огороджене подвійною дротяною стіною з гострозубим похиленим дашком?

Біля в'їздової брами поліційний пост, перевірка тих, що заходять і виходять. Заходити можна лише медичному персоналові й родичам хворих у певні дні. Приватній людині вільно походити навколо, набратися зорових вражень і повернутись тією дорогою, звідки прибула. Але непереможна цікавість штовхає якось обійти закон. Дротяну стіну в деяких місцях можна піднести і повзком просунутись до середини. Далі вже нема нічого складного, тобто зовнішній вигляд нічим не різниться від мешканців колонії прокажених і колонію можна досконало оглянути.

Перше, шукаєш у зовнішньому вигляді людей ознак хвороби і не бачиш її. Всі наче нормальні, рухливі, навіть веселі. Ось гурт молодих хлопців грає в копаного м'яча, за всіма правилами газарду; ось на веранді будинку четверо старших чоловіків змагаються в доміно, так само з газардом, жваво між собою балакаючи. Дехто обробляє землю, садить овочі чи квіти, дехто розлігшись у лежаку, уважно читає книгу.

Тим же порядком, піднісши дротяну стіну, просуваєшся на жіночу половину колонії. Тут справа складніша, бо не сміє ступати нога мужчини і хворого і здорового, крім, звичайно, рідні. Мужеська ж рідня всім відома, і на тебе дивляться здивовано, як на очайдуха, що ризикує мати неприємність з поліцією. А проте, хто ж побіжить доносити, такої звички в арґентинців нема. І жінки починають посміхатись, питають, чи не має, бува, прибулий шапки-невидимки, отак несподівано опинившись у забороненій зоні. Вони не підходять близько, свідомі небезпеки, яку носять у собі, але в їхніх очах туга за світом, за всім тим, на що має право здорова жінка. Очевидно, за своєю чуйливою конституцією, жінки переживають більше свою відлюдність, ніж чоловіки. Та й як не переживати, коли маєш 17-20 років, коли на світанку життя доля запхала за колючі дроти? Ось дівчина-підліток, на грані дитини і жінки, рідкої, просто якоїсь надзвичайної краси. Вона ще не усвідомлює своєї трагедії, сміється, питає, чи не може сеньйор передати листа до її подруги, чи не побоїться взяти листа від хворої? На неї „зашипіли" дорослі жінки: для чого, мовляв, турбувати сеньйора, коли в неділю подруга приїде?

Треба сказати, що людська природа зневажає всякі заборони і всякі стіни, навіть з колючим дротом. Поліція безсила доглянути за хворою молоддю. І там, у селищі приречених, спалахує ніжне кохання, розцвітає щастя під покровом темної південної ночі.

Тут, на відчуженій території, наочно можна переконатися в тлінності земного багатства. Ось чудовий окремий котедж одного арґентинського мільйонера. Мільйонер і вся його родина, до чотирилітньої дитини включно, хвора на проказу. Ну, і для чого ж мільйони, коли нема права вийти за межі колонії?

Бувають і випадки втечі. Перед кількома днями двоє молодих хлопців, зневаживши всі лікувальні приписи, повіялося в світи. Знайти їх на величезних арґентинських просторах тяжко, і вони житимуть, очевидно, заражуючи здорових людей. Проте, зараза лепри не пристає одразу. Відомий випадок, коли один

(Закінчення на стор. 3-ій)

УГОВІР

Нам різна путь. Прозоро золота,
Тебе в обійми
[прагне взяти радість,
А стомлених не звуть її уста,
В утомі гордій
[я не кличу радість.

— Як стане плоттю
[скреслена мета?
Як — заперечена —
[постане радість?
Посій зерно — і виростуть жита,
З зерна бажання
[розбуяє радість!

МИХАЙЛО ОРЕСТ

НАУКОВЕ Т-ВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

У СТОРІЧЧЯ НАРОДИН ІВАНА ФРАНКА

Збірник праць і статтей, приготованих на Наукову Конференцію 12 і 13-го травня 1956.

(56)

Кость Кисілевський

НАУКОВІ ПРАЦІ ІВАНА ФРАНКА

При кінці XVI в. розвинулись пісні про козацтво, що стоять близько турецького циклу, напр., пісня про Байду стоїть близько до пісні про Івана й Мар'яну. В думі про Олексія Поповича і про бурю на Чорному морі Франко відкриває джерело в леґенді про пророка Йону; високо оцінює значення дум, як напр., „Побіг трьох братів з Озова" та встановляє давність і місце її виникнення; думи з доби Хмельницького, що відобразили події і прагнення українського народу XVII в. Про методу і мету своєї праці говорить таке: „Не вдаючись ні в які загальні міркування ані системи... зводити докупи всі їх відомі і невідомі досі варіянти і студіювати їх детально, розширюючи в міру потреби дослід на сусідні країни, з якими наші пісні виявляють органічний зв'язок, притягаючи до порівняння матеріял прозовий, старі друки, загалом усе, що може спричинитися до якнайповнішого розуміння даної пісні, — оце моя мета." А далі: „Наші збірники пісень, друковані і недруковані, містять таку масу різнородного матеріялу, дуже часто накиданого безладно, записаного руками малотямущих збирачів, усного і книжного, що вже саме прочищення сих хащів і внесення якогось ладу в ті праліси може бути корисною роботою. Але слідом за цим елементарним ділом виринають інші, далеко важніші проблеми: зв'язок пісні з життям і його інтересами, зв'язок з історією народу, його національною свідомістю та соціяльним почуттям, зв'язок з загальною еволюцією народу, з хронологією його подій, з психологією його творчости."[18]

Поруч того Франко розглядає монографічно різні пісні, як „Козак —Плахта", „Пісня про Правду і Неправду", „Вояцька пісня", та дає короткі есеї на тему: „Як виникають народні пісні?", пише передмови до фолкльорних видань, напр., до збірки О. Рошкевич, до „Вибору деклямацій" (Львів 1902), пише рецензії на інші видання, як напр., В. Будзиновського „Козацькі часи в народній пісні", В. Гнатюка „Коломийки", на статті М. Сумцова, переклади сербських пісень М. Старицького і ін.

У 1909 р. появилась у „Записках НТШ" його „Теорія і розвій літератури". Це був початок великої історії літератури. Тут подав він дефініцію: „Література — то збір усіх духових виплодів чи то якогось одного народу, чи всього людства, зложених у людській мові." Тому до літератури належать, за його думкою: перекази, спомини, досвіди, досліди, вигадки, пісні, загалом витвори людського слова.

Ця необмежена й невірна дефініція дає нам ключ до зрозуміння Франкової методи, якою він користувався у „Нарисі українсько-руської літератури", поміщуючи поруч цінних творів також меншевартісні появи від 60-их років XIX ст.

Франко оцінив тут „Три вступні виклади" Я. Головацького прихильніше, як „Историю руской литературы" О. Огоновського, закинувши їй недостачу доброї методи; але сам почав свою працю від дуже зайвого й розтяглого розділу (41 стор.). Тому не диво, що критика прийняла його неґативно (рецензія Джиджори). Франко не видавав продовження, хоч не покидав постійної праці над історією літератури та поміщував свої монографії з неї в різних наукових виданнях; Кирило-Методіївська леґенда, місія св. апостолів Кирила й Методія, творчість Кирила, — до якої зараховував „Алфавітну молитву" як поезію, визначну формою, змістом і чуттям, а далі вступ до Апракос-Євангелія („Проглас"),[19] історичні оповідання Геродота, духовна й церковна поезія в зв'язку з Почаївським Богогласником, поетична форма Літопису — стають предметами його точних досліджень, з яких деякі були опубліковані щойно після смерти його, або залишились у рукописах.

Закінчуючи цю статтю, — що в обмежених рямцях не могла подати відомостей про всі його праці, особливо ті, що лежать в архіві у Львові, як також не могла використати останньої праці проф. М. Возняка про Франка-літературознавця, — ми свідомі недостач. Свідомі також великого обов'язку, що тяжить на всіх, які мали нагоду займатись наукою в часі, коли жив ще і діяв Іван Франко. А обов'язком тим є засвідчити прилюдно правду про його саможертву і невсипущий труд для рідного народу, і віддати гідний поклін „Великому духові, повному скарбів мислі й чуття, блискучому, многогранному, відшліфованому на точилі вселюдської культури, що переломлював в собі все горе й муки, поривання й надії рідного життя."[20]

***

На основі цього дослідження можемо зробити висновок: Франко-науковець був фолкльористом та літературознавцем. Його діяльність на полі науки виявляє дві виразні доби: перша, з кінця 70-их і 80-их років, заповнена молодечими ідеями, сперта на принципах позитивізму й реалізму; друга, з 90-их і 900-их років, виявляє завершену особовість і наукову повагу, задивлену в суть правди, вглиблену в живе джерело національних ідеалів України.

[18] І. Франко. Студії над українськими народними піснями. Передмова.

[19] Kleine Beitraege zur Geschichte der kirchenslavischen Literatur. Archiv f. sl. Ph. 35 (1913), й 36 (1915/6).

[20] М. Грушевський. В сорокліття поклін... Л. Н. В. т. 63, Львів 1913.

Інж. В. Яріш

ТВОРИМО ВЕЛИКЕ ДІЛО

Вістки в пресі про відкриття й посвячення експериментальної фабрики українсько-французької компанії „Континенталь Айрон і Тітаніюм Майнінґ Лтд." у Монтреалі, що відбулися 7 квітня ц. р. в Ассомпшен біля Монтреалю, викликали живе зацікавлення серед українського громадянства. З цього теж приводу вважаємо доцільним дещо ближче поінформувати загал громадянства з історією творення компанії, її структурою та цілями, для яких вона заснована.

Ініціятива й творчий дух українського інженера, в пошукуванні за способами визволитися з в'язів існуючих, несприятливих обставин для більшости новоприбулих інженерів, а в слід за цим — отрястися з духової стаґнації — доглянули можливість включитися в економічно-господарську структуру країни поселення, включитися не як споживач існуючих вже вартостей, зарібник на мізерний прожиток, але як ініціятор, як творець і носій нових ідей — як продуцент нових вартостей.

При так величезних природних багацтвах, які у великій мірі не то, що не використовуються, але й не зовсім ще простежені, країна нашого поселення має перед собою ще просто необмежені можливості розвитку і в цьому напрямку — на нашу скромну думку — українські інженери повинні взяти активну участь.

Піднести престиж українського інженера за океаном,— дати йому місце, яке йому прислуговує, створити для нього кращу матеріяльну базу, незалежність та краще моморальне самопочуття, яке стимулювало б його охоту для дальшої творчої праці, для себе і для інших — це основні принципи, на яких базувалася сама ідея створення компанії. Ми хочемо вірити, що наші надії оправдають себе і що цей перший наш почин стане дороговказом для тих, що підуть нашими слідами.

Організація цього роду й такого маштабу підприємства, яким являється „Контінетал Айрон і Тітаніюм Майнінґ Лтд." була б немислима без активної співпраці інженерів, тому теж нічого дивного, що ініціятива вийшла від двох українських інженерів з Монтреалю, це є інж. М. Солодухи та інж. М. Звонка. Вони зацікавили цією справою гурток членів Відділу УТТК в Торонто, а в слід за цим пішли теж члени Відділу УТТК в Монтреалю.

Торонтонська група, після деякої підготовки, виделеґувала до компанії двох представників, інж. В. Тодорова та інж. В. Яріша, а Монтреальська оформилась у т. зв. „Спілку гірничих інвестицій „Прут", і приступила до компанії теж з двома представниками в особах інж. В. Петрачека та інж. О. Маркова. Таким чином повний склад членів основників компанії оформився як слідує: інж. Микола Солодуха і Микола Звонок — Монтреаль, Володимир Петрачек і Олександер Марків — представники спілки „Прут" в Монтреалі, Василь Тодорів і Василь Яріш — представники групи інвесторів у Торонто та чотири французи з Монтреалю й околиці.

Кожний з членів-основників партиципує в компанії рівними уділами й рівними правами. Українська група, побіч обох ініціяторів, репрезентує в дійсності ширший круг громадянства з Монтреалю і Торонта. Французи виступають індивідуально. — Їхня співучасть при заснуванні компанії була подиктована певними факторами тактичного, фінансового та громадського характеру, що згодом себе вповні виправдало.

Компанію зареєстровано в травні 1955 р. Президентом компанії вбрано п. А. В. Дуфора — фабриканта, заст. президента і головним інженером М. Солодуха, інж. О. Марків — скарбником і секретарем. Останніх 7 — це члени ради дирекції. Відношення особового складу та капіталу в компанії є в користь українців, внаслідок цього господарка фінансова, загальна адміністрація та технічне керівництво є беззастережно в українських руках.

Згідно з існуючим гірничим законом, компанія зареєстрована як акційна спілка з акціями капіталом 5 мільйонів долярів. Намічена вартість одної акції є $1.00. Як акційна спілка, компанія є публічною установою, що підпорядковується окремим законам і є власністю всіх тих, що беруть участь у її фінансуванні. Рівночасно з зареєструванням за компанією закріплено 12 т. зв. „клеймів" з мінеральними зложами поверхнею около 2000 акрів в околиці Ст. Донат в Квебеку. З кінцем минулого року, після довших переговорів, компанії вдалося заключити з Ґранд Семінарем корисний договір на 50 років на експлуатацію багатих якостево дуже добрих злож залізо-титанової руди в Канаді т. зв. ільменіту в околиці Ст. Урбаін, на північ від міста Квебек. Поверхня цих зложів сягає 400 акрів і вони є цим важні, що виступають на поверхні землі. На основі цього контракту компанія має першенство для контрактування дальших теренів цієї самої установи, якщо б заходила для цього потреба.

З моментом відкриття експериментальної фабрики, після цілорічної безголосної праці, компанія виступила перед ширші круги українського й французького громадянства, щоби наочно показати осяги своєї праці за час відносно короткого існування. Є це перший і важний етап у розвитку молодої компанії, за яким вкоротці слідуватиме другий, далеко важніший, тобто урухомлення властивої, великої фабрики, яка була б в спромозі переробляти ок. 200 тонн руди денно. Цих розмірів фабрика, яка працюватиме 24 години на добу, ясна річ, потребуватиме поважного числа фахівців інженерів, металюргів, хеміків, електриків та механіків, яких думаємо знайти між українськими інженерами.

Ініціятори, основники й фактичні керівники й господарі компанії — українські інженери — прийняли на себе повну відповідальність за зорганізування й ведення цього підприємства. Вони поставили перед собою велике і важке завдання, постановили втиснутися в нову ділянку модерної індустрії використовуючи факт, що цього рода індустрія в Канаді практично майже не існує. Це є незвичайно важний психологічний фактор, що безумовно промовляє в користь самої справи. Сама справа є дуже поважна, але при цьому зовсім реальна і можлива до переведення, коли підходити до неї реально, тобто через творення власної індустрії. Для цього в першу чергу потрібна власна фабрика, власні сирівці (тобто в нашому випадку руда, в яку ми вже забезпечені), свої інженери фахівці, які повели б справу і в кінці поважний вклад капіталу.

Примінюючи модерну методу т. зв. порошкову металюргію при перерібці залізо-титанової руди т. зв. ільменіту на комерційні фабрикати, як оксид титану та спорошковане залізо-титанових та інших сплавів (альяжів), які в сучасній індустрії знаходять щораз то ширше примінення; запевнять нашій фабриці скорий розвиток та поважне місце в індустрії країни поселення.

Вагу й значення цієї справи скоро зрозуміли й належно оцінили наші колеґи українські інженери з Дітройту, які зголосили свою співучасть в праці компанії з поважним вкладом. Цей факт солідаризації українських інженерів в напрямі реалізації постанов минулорічного З'їзду Українських Інженерів Північної Америки, поминаючи вже поважну фінансову підтримку, яка поважно скріплює позицію українців в компанії, незвичайно скріпив теж авторитет та престиж українських інженерів в очах партнерів-французів та французького населення взагалі. Потвердженням цього міг би послужити факт, що пропозицію, щоби представникові з Дітройту інж. А. Мілличеві, призначити місце в дирекції компанії прийнято одноголосно всіми членами дирекції. Силою цього рішення цьогорічний склад ради дирекції збільшився до 11-ти членів, в цьому 7 українців і 4 французів.

Перший етап розвитку компанії пройшли ми самі. Зараз перед нами другий, теж незвичайно важний, тобто дорогою експериментів у власній експериментальній фабричці опрацювати, а радше підібрати, випробувати згл. уліпшити методи перерібки наших руд, за яким працюватиме фабрика на велику скалю. За останніми інформаціями — дотеперішні висліди праці експериментальної фабрички, хоч ще не закінчені, є дуже цікаві й багатонадійні. Після закінчення цієї переходової фази, слідуватиме, по змозі ще цього року, урухомлення властивої фабрики. Для цієї цілі компанія придбала вже відповідний будинок.

Базуючись на дотеперішніх доказах довір'я та фінансової співпраці з нами з боку наших покищо нечисленних прихильників колеґ-інженерів та громадян з Торонта та Монтреалю, як також наших партнерів французів, ми були в спромозі зреалізувати в так короткому часі поважну і незвичайно важливу частину наших плянів. Спираючись дальше на довір'я наших колеґ-інженерів та громадян покищо з Дітройту, віримо, що цей відважний, перший і покищо одинокий почин гуртка українських інженерів знайде прихильний відгомін серед української спільноти Америки й Канади, а з окрема серед наших колеґ-інженерів в обидвох країнах.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Йонґставн, О.

Успішний Український День

Минулої неділі, 12-го серпня, відбувся тут вже 26-ий з черги „Український День", що його влаштував місцевий відділ УККомітету. Імпреза відбулася в Українському Павільйоні та на сусідній площі „Белля Віста", а ІІ програму заповнили хорові виступи, промови й опісля забава. Головою маніфестації був п. Ю. Присташ, голова відділу УКК, а обов'язки майстра церемонії виконував п. Петро Гулик. Головним промовцем був на імпрезі адв. Михайло Пізнак з Ню Йорку, представник централі УКК, а крім нього промовляли: Всч. о. В. Олійник з місцевої української православної церкви св. апп. Петра і Павла, п. Михайло Комічак та інші, а з представників міста промовляв, у заступстві посадника, шеф місцевої поліції та інші високі достойники. Концертову програму виконав хор з Линдора під диригентурою п. Петра Весоловського. На імпрезі було присутніх коло 900 осіб.

● З кінцем цього місяця закінчать слідство у справі кривавих заворушень в Познані з 28 червня ц. р. -- повідомив офіційно комуно-польський уряд. У вересні відбудеться проти демонстрантів публічна одверта судова розправа.

ІВАН КЕЙВАН

дістав спеціяльну мистецьку нагороду

Щорічно в Едмонтоні відбувається „Річна Вистава", на якій в Павільйоні Мистецтва показують здобутки образотворчого мистецтва. На цьогорічній виставі, що відбулася в днях 16-21 липня, було виставлено 180 експонатів різних стилів, тематики й техніки. Між мистцями, відомими в Канаді як: П. Г. Генсон, Е. Мей Волкер, М. Перріс, М. К. Кардіф та інші, — взяв участь український оргтист-маляр і графік — Іван Кейван, що виставив два експонати - пейзажі: „Скеля" — темпера та „Осінь в горах" — акварeля. Жюрі вистави, що його очолював С. Перрот, — президент Альбертійської Спілки Мистців, признало І. Кейванові першу нагороду за „Скелю", а другу за „Осінь в горах". Потім з кільканадцяти перших нагород (на 180 образів було кільканадцять перших нагород, решта другі, треті і ненагороджені) жюрі вибрало два найкращі твори, яким признало спеціяльні нагороди. Першу з цих двох спеціяльних нагород дістав Іван Кейван за „Скелю", а другу відома канадійська малярка Елла Мей Волкер за олійний образ „Церква у Фльоренції."

Образ Івана Кейвана „Скеля", мальований темперою — здобув рекорд на мистецькій виставці цим, що мистець зумів передати у всіх нюансах сонячне світло на заломах скелі, при чому освітлена сторона скелі не затратила своїх льокальних кольорів та відчуття своєї твердости. Контрасти світло-тіні гармонійно з собою поєднані.

Впродовж 6-ти років побуту в Канаді Іван Кейван бере активну участь в мистецькому житті Канади і виставляє свої твори на українських та загально-канадійських виставах, особливо твори з мистецької графіки і впродовж своєї мистецької діяльности в Канаді, здобув 8 перших нагород і 2 другі, а тепер здобув спеціяльну нагороду.

Іван Кейван — графік з крови й кости, і не має високих аспірацій в кольористичному малярстві. Але, не зважаючи на те, що в малярстві себе не доцінює, здобув у цьому вже 2 рази нагороди на „Річній Виставі" в Едмонтоні 2 роки тому за олійний портрет своєї дружини, а тепер за темперу „Скеля". Крім образотворчої діяльности, І. Кейван написав багато статтей на теми української та світової образотворчої культури, що часто друкуються в українській пресі в Канаді.

Юліян Крайківський.

СЕЛИЩЕ ПРИРЕЧЕНИХ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

християнський місіонар, священик, оселився між хворими і лише на сьомий рік захворів сам.

Це взагалі дивна пошесть. Десь, здебільша на тілі, а не на відкритих місцях, появляється, на перший погляд, невинна плямка, яка дуже повільно росте і зрештою знищує людину. Радикального ліку на це не існує. Казали, наче б то були випадки видужування, в наслідок застосування модерних засобів, але хто доведе, що вилікуваний хворів саме на лепру? Чи не була то якась інша, „доброякісна" пляма?

В усякому разі, масового видужання хворих не спостерігається. Хворий раніше чи пізніше мусить померти, і ось для мертвих тут же, на терені колонії є крематорія. Тіло спалюється і прах закопується глибоко в землю.

Треба віддати належну пошану гуманному вікові. Бiблійних прокажених виганяли за місто, де вони жили на купах сміття. Теперішніх, хоч ізолювали від людей, але вони мають усі культурні умовини, навіть зв'язок із зовнішнім світом, і це рятує їх від розпачу. Крім того, їх лікують. Які б не були наслідки лікування, цілий штаб лікарів і медичної обслуги працює в колонії. Частина приїздить з міста, частина живе поблизу. І тисяча людей колонії носить у серці надію, що, може, їм удасться повернутись у нормальну спільноту. Надія — величезний стимул життя. Пригадується давня історія з засудженим на смерть угорським графом. Його мати обіцяла вимолити йому помилування і домовилася з сином: якщо вона —буде одягнена в білу сукню, коли його вестимуть на смерть, хай син не боїться, він лишиться живим. І ось граф спокійно сходить на ешафот, посміхається навіть у петлі і . . . вмирає. Автор переказу назвав брехню матері „святою брехнею". Вона дбала за те, щоб син помер мужньо і не дав змоги втішатися його розпачем. Така аналогія постає при спостереженні опіки над прокаженими, зовнішньо нормальними людьми, яких так тяжко покарала доля.

● Бостонська Симфонічна Оркестра виїхала до Европи, де даватиме концерти між 24-им серпня і 25 вересня в різних країнах. Від 5-го до 10-го вересня ця оркестра виступатиме в СССР.

З наших буднів

СЕРПЕНЬ — МІСЯЦЬ ФРАНКА

Дехто вміє получити приємне з пожиточним, вакації з — ювілеєм. Так, на Оселі СУМА коло Союзівки, у вакаційній, так сказати, атмосфері, відбулася на лоні природи всенародна маніфестація, присвячена 100-річчю народин Івана Франка.

Польове богослуження... сумівці в одностроях... виступи „дутої" орхестри... збірна деклямація... трибуна, замаєна в зелень, закосичена прапорами, — які ж це близькі, а які далекі сцени з подібних святкувань на рідних землях!

А від свіжоскошеної трави під ногами учасників (яка радість для дітвори!) так і повіяло запахом площі „Сокола-Батька", чи Лугового Городу у Львові чи, хоть би, спортового майдану в рідній Бібрці, де поліція не раз розганяла такі свята, коли залунало грімке „Не пора!"

Коли ж перенесемось думкою з лона природи до закритого приміщення, тоді треба відмітити такий небуденний факт, що в нюйоркській Публічній Бібліотеці відкрито ювілейну виставку в честь Великого Каменяра...

Називаю цей факт нещоденним з двох причин: — 1. що це, мабуть, перша в історії тієї репрезентативної Бібліотеки виставка, присвячена українському письменникові, і 2. що виставку підготовив і самотужки влаштував не-українець, д-р Альфред Берльштайн, бібліотекар Слов'янського Відділу.

Правда — д-р Берльштайн наш земляк, уроженець славного міста Коломиї, абсольвент коломийської гімназії. До Франка чує спеціяльний пієтизм, а його твори „має в пальцях", як сам твердить.

— Чого б я вам, українцям, бажав у цьому ювілейному році, — сказав він, — це того, щоб про ювілей Франка продісталися хоч одна-дві статті до американської преси. Наприклад — до „Ню Йорк Таймсу". Знаю, що це не легка справа, бо й полякам Міцкевича не вдалося чули пропхати...

Не хотів я тоді казати д-рові Берльштайнові, що Франка „тяжко пропхати" не тільки до американської преси, але й до деяких українських журналів на еміграції. Навіть до таких, що називають себе літературними . . .

А щодо самої виставки в Публічній Бібліотеці... гм, цікаво, все ж таки, знати скільки рідних патріотів відвідає її?.. Хоч би тільки для того, щоб розкритикувати.

А там, на рідних землях, розкрутили товариші ювілейну карусєлю на сто один. Подвизаються всякі „комітети вшанування" — республіканський, і всесоюзний, є окремі комітети по сателітських країнах. Діє, навіть, „Комітет Духоніна" . . .

От, недавно, одна наша канадійська газета принесла вістку, що в Совєтах розстріляли сина Івана Франка, Петра, депутата Верховної Ради СРСР.

Що ж. . . Бувають всякі ювілейні „презенти" . . .

Ікер

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ І „СВОБОДА" — ЦЕ ТВЕРДИНІ УКРАЇНЦІВ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ, ЯКІ МАЮТЬ ЗА СОБОЮ 60-ЛІТНЮ ІСТОРІЮ ПРОВІДНИЦТВА В ПОЛІТИЧНИХ, КУЛЬТУРНИХ ТА СОЦІЯЛЬНИХ ЗМАГАННЯХ НАШОЇ ІМІҐРАЦІЇ В АМЕРИЦІ. ЧИ ВИ ВЖЕ СТАЛИ ЧЛЕНОМ 70-ТИСЯЧНОЇ СІМ'Ї ТА СПІВВЛАСНИКОМ 17-ТИ МІЛЬЙОНОВОГО МАЙНА УНСОЮЗУ?

Зі Спорту

ТРИЗУБ-СПАРТА 4:2 (1:2)

Торонто. — Спарта вела в 10 мін. 0:2 зі стрілів Ґерзелі. Відповіддю Тризуба був один ґол Шевчишина. По зміні Тризуб доходить до сильної переваги і виграє певно змагання. 3:0 вислід по зміні, це дзеркало переваги українців, стрільцями були — Кампо 2, Деннс 1. В Тризубі вирізнились — воротар Брайлі, Бобинець, Кампо, Здріліч і Денис. У Спарті тузами нотовано — Майтені, Зезель, Строшак, Пруха і Джонс.

УКРАЇНА-ВАЙТ ІҐЛС 2:3(0:2)

Торонто. — Молода Україна здала новий екзамен, коли в присутності поверх 3500 глядачів звела рівний бій до лідера табелі Н. Ліґи поляків 2:3. В Україні вирізнились: Лисак, Палінський, Ружицький, Холонюк. Вайт Іґлс — показав добрий футбол. Україна — скорість і завзяття. До половини ведуть поляки 0:2 зі стрілів — Лінд і МекМайстер по 1. Добра гра обох воротарів — по зміні заблькувала більше число добутих воріт. З трьох воріт, які були ефектовні для ока глядача — Україна стріляє 2 (Палінський, Вичковський), поляки — 1 (Межевскі). У поляків кращими були чужинці Фошерав, Лінд, Мек Мастер, і поляки — Піскозуб, Лєшш.

УКРАЇНА-СПАРТА 3:3 (2:1)

Торонто. — Дальшим ремісом закінчився перший матч в сезоні Україна-Спарта 3:3. Україна веде зі стрілів — Ігнатович, Габа — 2:0! Чехи, які мають в складі таких тузів, як — Майтені, Станек, Строшак, Зезель — виказують себе більш вирівнаними і доходять до переваги 2:3. Станек — ставить гетрік Спарти. Палінський — рівняє на 3:3. В Україні вибились — Темнюк, Ригайло, Габа, Палінський. Склад СТ Україна: Лисак, Ружицький, Ригайло, Темнюк, Ерциґовіч, Палінський, Цвіренко, М. Ігнатович, Габа, Холонюк, В. Дичківський, В. Ігнатович, І. Ігнатович, Р. Шевчук.

Інші результати Н. Ліґи Онтерія: Олімпія-Кенедієнс 5:0, Олстер - Гунґерієнс 3:1.

УФК ЛЕВИ ТОРОНТО ЛСК ВИТЕЗЬ 2:2

Торонто. — В першенствах КК Ліґи (Кенедієнс Континентал) — УФК Леви несподівано ремісували проти литовців ЛСК „Витезь" 2:2. Литовці задержали серію виграшів Левів по використаному меті карному. — Ворота добули для Левів: Л. Дичківський, Закалужний по 1, для ЛСК „Витезь" — Розайтіс, Лєтувнінкас по 1. Леви стоять на 9 місці ККЛіґи — відбувши 8 матчів, 7 точок, рівно воріт 14:14. На вершку табелі стоять — Каліф 16, Пуґлія 15 і Ляціо — 14 точок.

УКРАЇНА-ПОЛЬОНІЯ 5:1 (2:1)

Монтреал. Україна — вдруге перемогла Польонію 5:1 (2:0) воріт — в першенствах Ліґи Квібеку. Ворота дабули: О-Ніл 1, Васьків 2, Мудрей 1, Везпалюк 1. Ді Ляля, Спарта — вийшов на лідера стрільців Квібеку маючи 12 воріт, конто Васьків, Україна — 10.

ДВІ ВИГРИ СОВІТІВ

Московська команда Льокомотив перемогла Збірну Квібеку 9:0, а збірну Манітоби — 10:0.

Богдан Прудиус.

Посмертна Згадка

MYRON HRABAR, a charter member of the Sons of Ukraine Society, Branch 287 of the Ukrainian National Association, Jersey City, N. J., died as the result of a heart attack on Aug. 14th. He was born June 25th, 1920, in Jersey City, and joined the UNA when Branch 287 was organized in December 1936. He served as a branch auditor. He is survived by his wife, Lorraine and 3 children, father John, who is secretary of UNA Branch 170; mother, brother and sister. Funeral from the Alfred J. Marshello Funeral Home, on Saturday Aug. 18th, at 9. A.M. Solemn High Mass of Requiem Our Lady of Victories Church, 10 A.M. Interment, Holy Cross Cemetery.

• РОЗШУКИ •

Пошукую Василя КЛИМАВСЬКОГО, зі села Плазава, Галичина. Перебував в Taylor, Pa. Маю вістку від його сина. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати до:
DMYTRO KUSZCZAK
2487 Goodson, Hamtramck, Mich

Пошукую Романа РУДНИЦЬКОГО ур. 26. VI. 1929 у Львові, син Івана й Павліни. 1947 р. перебував в УНРА АТ 543, Берхтесґаден і 24. VII. 1947 р. переїхав до Америки і Софію ЩУРОВСЬКУ, ур. 1908 р. в Куперові біля Львова, донька Михайла і Марії, вчителька, перебувала також в таборі УНРА, Берхтесґаден. Хто знав би про них або вони самі прошу писати до:
ANNA BILOUS
116 Hallet Street
Winnipeg 4, Man., Canada

Сестра Катерина пошукує своїх братів Івана і Михайла ДАЦКОВСЬКИХ зі Збаразького повіту, село Кідонці. Сестра з дітьми находиться на Сибірі вже 11-ий рік і хоче знати чи її брати ще жиють. Хто знав би про них або вони самі, прошу писати до:
H. KUZMA
342 Colborne Street
Brantford, Ont., Canada

Степан САТУР з Устрик Горішних, Галичина, виїхав до Америки перед першою війною, пошукує Олена Кубрак, донька Анни Петришин з дому Сатур. Писати на адресу:
OLENA KUBRAK
858 North 23rd St., Phila. 30, Pa.

Пошукую Миколу СКРИПНИК, який працював при залізниці як ост робітник від 1942 до кінця війни у Kiel-Gaarden, Німеччина і КАРПА СКРИПНИК, який працював під час війни у фабриці Simons у Берліні. Хто знав би про них або вони самі, прошу писати до:
HRYHOR SKWARZIW
1925 E. Hudson St., — Box 3,
Columbus, Ohio

МІЛЬКА ВАЦИКА
з Тернополя, Збаразька вулиця, учителя, пошукує мама. Хто знав би про місце його перебування, прошу повідомити на адресу:
MARY MURIJ
237 Cortland Street
E. Cambridge, Mass.
Заграничні часописи просяться про передрук.

Шукаю
ФЕДЬКА КОСА
з Шайбівки коло Нараєва.
Маю лист від рідних.
MARY RIZNYK
8 Fawcett Street
Glenbrook, Conn.

Пошукую ЕВУ ПРИТУЛУ з Молодува, повіт Любачів. Перебуває в Америці. Маю листа від її сестри Парані. Хто знав би про неї або вона сама, прошу писати на адресу:
PELAHIA FARYLO
2215 W. 5th Street,
Cleveland 13, Ohio

Читайте щоденник „Свободу"

ТАРЗАН, ч. 3722. Звільнений

— Мої пальці слабі, — пищала Меню. — Так уживіть своїх зубів, — умовляв Тарзан.

Негайно мавпа почала гризти шнури, а до Денго тим часом вернулась відвага.

Знову дика тварюка скочила до Тарзанового горла. Але з могутнім зусиллям мавполюдина розірвала послаблені шнури і схопила тварюку за шию.